

ИСПИТ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОГ)

24. август 2017.

Напомене. Испит траје 180 минута и ради се самостално. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овога папира и једне вежбанке, који се морају заједно предати. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Вежбанка и овај папир се морају заједно предати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

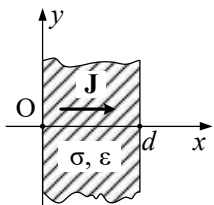
Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омогу вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)							КОЛОКВИЈУМ					
Индекс година/број		Презиме и име										
/							ИСПИТ					
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ			УКУПНО ПОЕНА	ОЦЕНА		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	Укупно	1.	2.			Укупно	

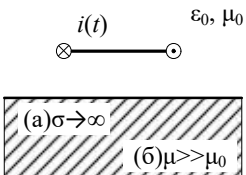
ПИТАЊА

1. Одредити коефицијенте електростатичке индукције за систем који чине две концентричне, бесконачно танке сферне металне љуске, полупречника a (љуска 1) и b (љуска 2), при чему је $a < b$. Љуске се налазе у ваздуху. Референтно тело нултог потенцијала је сфера у бесконачности.

2. У бесконачно великој плочи од линеарног диелектрика, дебљине d , проводности σ и релативне пермитивности $\epsilon_r = 1 + x^2/d^2$, постоји стационарна струја. Вектор густине струје је дат изразом $\mathbf{J} = J_0 \mathbf{i}_x$, где је J_0 константа. Околна средина је вакуум. Одредити запреминску густину везаних наелектрисања у диелектрику.

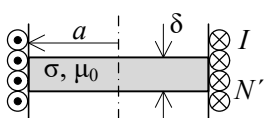

3. Илустровати теорему ликова за случај хоризонталне жичане контуре, у којој постоји струја $i(t)$ и која се налази изнад равног, бесконачно великог (а) савршеног проводника и (б) феромагнетика

(а)	(б)
-----	-----

4. На средини веома дугачког соленоида, кружног попречног пресека, полупречника a и подужне густине завојака N' , постављен је танак кружни проводни диск, дебљине $\delta \ll a$, специфичне проводности σ и пермеабилности μ_0 , као на слици. Средина је ваздух, а у завојцима соленоида постоји споропроменљива простопериодична струја, ефективне вредности I и угаоне учестаности ω . (а) Одредити ефективну вредност индукованог електричног поља у диску. (б) Одредити средњу снагу Цулових губитака услед вртложних струја у диску, под претпоставком да се магнетско поље тих струја може занемарити.

(а)	(б)
-----	-----

5. (a) Написати потпун систем једначина у диференцијалном комплексном облику за брзопроменљиво електромагнетско поље, ако је у свакој тачки средине познат вектор јачине побудне струје $\underline{\mathbf{J}}_i$. (б) На основу претходних једначина, извести једначину континуитета.

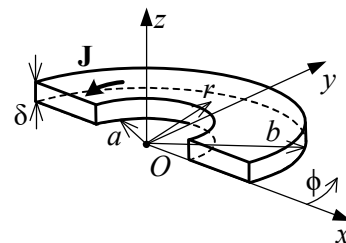
(a)	(б)
-----	-----

6. Раван, униформан, простопериодичан ТЕМ талас простира се у вакууму. Површинска густина средње снаге која се преноси таласом је $10 \mu\text{W}/\text{m}^2$. Израчунати ефективне вредности (a) електричног поља, и (б) магнетског поља овог таласа.

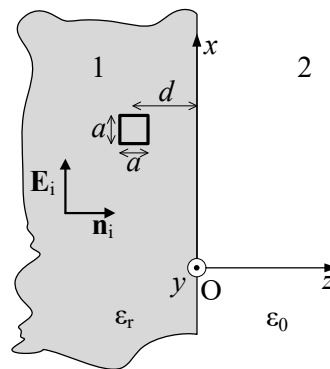
(a)	(б)
-----	-----

ЗАДАЦИ

1. У вакууму постоји простопериодична струја, високе кружне учестаности ω , расподељена по запремини танког полукружног диска унутрашњег полупречника a , спољашњег полупречника b и дебљине δ ($\delta \ll a$), као на слици. Вектор густине струје дат је изразом у цилиндричном координатном систему, $\mathbf{J} = \sqrt{2}J_0 \sin \phi \cos(\omega t + \beta r) \mathbf{i}_\phi$, где је J_0 константа, $\beta = \omega \sqrt{\mu_0 \epsilon_0}$, $a \leq r \leq b$, и $0 \leq \phi \leq \pi$. (a) Одредити расподелу наелектрисања диска. (б) Одредити у тачки O комплексни вектор јачине електричног поља који потиче од наелектрисања добијеног под (a). (в) Одредити комплексни вектор јачине индукованог електричног поља у тачки O .

2. Раван, линијски поларизован простопериодичан ТЕМ талас, ефективне вредности електричног поља $E = 0,8 \text{V/m}$ и учестаности $f = 3 \text{GHz}$, наилази из савршеног хомогеног немагнетског диелектрика, релативне пермитивности $\epsilon_r = 4$, нормално на развојну површ са вакуумом. У диелектрику, у равни цртежа, лежи електрички мала, квадратна жичана контура, дужине странице $a = 0,5 \text{cm}$, на растојању $d = 3,75 \text{cm}$ од развојне површи. (a) У координатном систему са слике одредити изразе за комплексне представнике резултантних вектора јачине електричног и магнетског поља у диелектрику (тј. за $z < 0$). (б) Израчунати ефективну вредност електромоторне силе индуковане у правоугаоној жичаној контури. Занемарити поље струја индукованих у контури.

Напомена: у цилиндричном координатном систему је:

$$\text{div } \mathbf{A} = \frac{1}{r} \frac{\partial}{\partial r} (r A_r) + \frac{1}{r} \frac{\partial A_\phi}{\partial \phi} + \frac{\partial A_z}{\partial z}$$

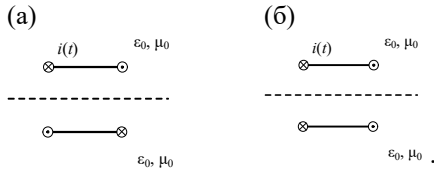
**ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА
ИСПИТА ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОГ),
ОДРЖАНОГ 24. АВГУСТА 2017. ГОДИНЕ**

ПИТАЊА

1. $[\mathbf{b}] = [\mathbf{a}]^{-1} = \frac{4\pi\epsilon_0 ab}{b-a} \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ -1 & b/a \end{bmatrix}$.

2. $\rho_p = -\frac{2J_0\epsilon_0 x}{\sigma d^2}$.

3.

4. (a) $E_{\text{ind}} = \frac{\omega\mu_0 N' I r}{2}$ (б) $P_J = \frac{\sigma\omega^2\mu_0^2 N'^2 I^2 a^4 \delta\pi}{8}$.

5. (a) $\text{rot } \underline{\mathbf{E}} = -j\omega\underline{\mathbf{B}}$, $\text{rot } \underline{\mathbf{H}} = \underline{\mathbf{J}} + \underline{\mathbf{J}}_i + j\omega\underline{\mathbf{D}}$, $\text{div } \underline{\mathbf{D}} = \rho$, $\text{div } \underline{\mathbf{B}} = 0$, $\underline{\mathbf{D}} = \epsilon_0 \underline{\mathbf{E}} + \underline{\mathbf{P}}$, $\underline{\mathbf{H}} = \frac{\underline{\mathbf{B}}}{\mu_0} - \underline{\mathbf{M}}$, $\underline{\mathbf{P}} = \underline{\mathbf{P}}(\underline{\mathbf{E}})$, $\underline{\mathbf{M}} = \underline{\mathbf{M}}(\underline{\mathbf{B}})$, $\underline{\mathbf{J}} = \underline{\mathbf{J}}(\underline{\mathbf{E}})$. (б) $\text{div}(\underline{\mathbf{J}} + \underline{\mathbf{J}}_i) = -j\omega\rho$.

6. (a) $E \approx 61,4 \frac{\text{mV}}{\text{m}}$. (б) $H \approx 162,9 \frac{\mu\text{A}}{\text{m}}$.

ЗАДАЦИ

1. (a) Наелектрисања постоје само по запремини диска, $\underline{\rho} = -\frac{J_0 \cos\phi}{j\omega r} e^{j\beta r}$.

(б) $\underline{\mathbf{E}}_\rho = \frac{J_0 \delta}{8j\omega\epsilon_0} \left(\frac{1}{a} - \frac{1}{b} + j\beta \ln \frac{b}{a} \right) \mathbf{i}_x$ (в) $\underline{\mathbf{E}}_{\text{ind}} = j\omega \frac{\mu_0 J_0 \delta}{8} (b-a) \mathbf{i}_x$.

2. (a) $\underline{\mathbf{E}}_{\text{rez1}} = E(e^{-j\beta_1 z} + R e^{+j\beta_1 z}) \mathbf{i}_x$, $\underline{\mathbf{H}}_{\text{rez1}} = \frac{E}{Z_1} (e^{-j\beta_1 z} - R e^{+j\beta_1 z}) \mathbf{i}_y$, где је $\beta_1 = 2\pi f \sqrt{\mu_0 \epsilon_0 \epsilon_r}$, $R = \frac{Z_0 - Z_1}{Z_0 + Z_1}$, $Z_0 = \sqrt{\frac{\mu_0}{\epsilon_0}}$, $Z_1 = \frac{Z_0}{\sqrt{\epsilon_r}}$

(б) $e_{\text{ind}} \approx 3,35 \text{ mV}$

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА ЋЕ БИТИ ОБЈАВЉЕНИ ДО 30. АВГУСТА У 14:30 ЧАСОВА.
- УВИД У ЗАДАТКЕ, У СОБИ 646, ЈЕ 30. АВГУСТА ОД 14:30 ДО 15:00 ЧАСОВА.

Са предмета Електромагнетика